

***Sosiaalipalvelujen osavuosisikatsaus
31.8.2017***

Sosiaali- ja terveyslautakunta

20.9.2017 §

Aikuisten sosiaalipalvelut

Olennaiset tapahtumat tulosityksikössä

Aikuisten sosiaalipalvelut

Olennaiset tapahtumat tulosityksikössä

Perustoimeentulotuen myöntäminen ja tuen maksaminen siirtyivät kunnilta Kelalle 1.1.2017 lähtien. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki jäivät edelleen kuntien hoidettaviksi. Toimeentulotuen asiakasmäärää laski edellisvuodesta. Toimeentulotukea saavia talouksia oli elokuuna loppuun mennessä 469 (2016:959). Tukea maksettiin kuukausittain keskimäärin 125 (2016:490) taloudelle.

Kelan tiukentuneet perustoimeentulotuen myöntämisen kriteerit ja käsittelyn ruuhkautuminen alkuvuonna vaikeuttivat asiakkaiden asemaa ja lisäsivät akuutin sosiaalityön sekä harkinnanvaraisen toimeentulotuen tarvetta. Harkinnanvaraista toimeentulotukea haettiin erityisesti vuokrärästeihin. Kelasiirrosta johtuen ehkäisevää toimeentulotukea maksettiin enemmän kuin edellisvuonna. Kunnan myöntämiä vuokravakuuksia on realisoitu elokuun loppuun mennessä jo 32 598 eur, lähes sama määrä kuin koko vuonna 2016. Osasyynä tähän arvioidaan olevan, ettei Kelassa välttämättä tarkisteta säännöllisesti tiliotteita ja seurata vuokramaksua. Käsittelyajat ylittyivät alkuvuonna myös kunnassa, kun etuus-käsittelijöitä ei enää ollut käytettävissä.

Kelan ja Keski-Uudenmaan kuntien yhteistyöryhmä jatkaa yhteisten asiakasprosessien selkeyttämistä. Haasteena yhteistyössä on sosiaalityön tarpeessa olevien asiakkaiden ohjaaminen Kelasta aikuissosiaalityöhön oikea-aikaisesti ennen ongelmien kärjistymistä ja kasautumista.

Vaikka työttömyysprosentti on kääntynyt laskuun, ei muutos näy vielä kunnan työmarkkinatuen maksuosuuden vähentymisenä. Heinäkuun lopussa työttömiä oli 7,9 % ja heistä pitkäaikaistyöttömiä oli 559 (2016: 590). Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneita oli heinäkuun lopussa 221 (2016: 243). Työskentelyä kohdennetaan tähän asiakasryhmään. Yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osuus oli 152 henkilöä (2016:136). Yhteensä kunnan maksuvastuulla oli heinäkuussa 373 työmarkkinatuen saajaa, kuusi vähemmän kuin viime vuonna (2016:379). Työmarkkinatuen kustannukset olivat heinäkuun lopussa 1.062.103 euroa, vuonna 2016 vastaavasti 1.029.824 euroa. Kunnan 70 %:n maksuvastuulla olevien yli 1000 päivää työmarkkinatukea saavien kasvavan määrän vuoksi työmarkkinatuen määrärahan arvioidaan ylittyvän.

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden poluttamista parannettiin Elinkeinopalvelujen kanssa. Kunta on mukana TE-palvelujen ja OrtonPron hankkeessa, jonka tavoitteena on 30 työttömän työkyvyn arviointi vuoden 2017 aikana sekä eläkemahdollisuuksien selvittäminen. Hankkeen ryhmämuotoisessa toiminnassa on ollut alkuvuonna 12 asiakasta, jotka lähes kaikki pääsivät jatkotoimenpiteisiin. Elokuussa käynnistettiin kolmas OrtonPron ryhmä, jossa on viisi asiakasta. Vuonna 2017 ei ole saatu yhtään myönteistä eläkepäätöstä, vuonna 2016 saatiin kaksi myönteistä eläkepäätöstä. Eläkemahdollisuuksien selvittely (ELMA) on käynnissä viiden uuden asiakkaan kohdalla.

Työttömien palveluohjaajien työskentelyssä oli tammi-elokuussa 84 asiakasta (2016/82) ja toistaiseksi 43 (2016/42) henkilöä on kunnan yhteisillä toimilla saatu pois työmarkkinatukilistalta, osa kuntouttavaan työtoimintaan, osa sairauslomalle tai työhön. Palveluohjaajilla on tiivis yhteistyö Elinkeinopalvelujen kanssa ja työn kehittäminen yhdessä on tuottanut tuloksia. OrtonPron kanssa on tehty sopimus matalan kynnyksen ryhmätoiminnasta kuntouttavan työtoiminnan 12 asiakkaille. Tämä käynnistetään lokakuussa. Aktiivitoimintaan osallistuminen vähentää vastaavasti kunnan työmarkkinatukikuluja.

Työttömien osallistumis- ja aktivointihankkeen, Tosi-hanke, tapahtumiin osallistui 126 henkilöä. Hankerahaa käytettiin aikuisten asiakkaiden työkykyä ja elämänhallintaa tukevien tapahtumien ja ryhmätoimintojen järjestämiseen. Hankerahaa on jäljellä 4000 euroa.

Työvoiman monialainen yhteistoiminta kunnan, TE-palvelujen ja Kelan kanssa (TYP-toiminta) on vakiintunut. TYP-toiminnan painopisteinä ovat alle 40-vuotiaat työttömät ja maahanmuuttajat. Kunnan ja valtion välistä työnjakoa selkiytetään edelleen vaikeimmin työllistettävien osalta. Tuusulalaisia toiminnassa on ollut 88.

Vuonna 2017 voimaan tulleen lakimuutoksen perusteella Kela voi ilmoittaa kunnille henkilöt, joille on maksettu työttömyyden perusteella 200 päivää työmarkkinatukea. Ennakkotiedon saaminen parantaa kunnan mahdollisuuksia edistää työmarkkinatuen saajien työllistymistä. Tiedot antavat kunnalle myös mahdollisuuden ennakoida tulevaa työmarkkinatuen kustannusvastuuta.

Päihdepalveluissa asiakkaiden määrä kasvoi hieman edellisvuodesta. Myös kuntoutusjaksojen tarve lisääntyi, painottuen huumevieroitushoitoon. Avo- ja ryhmätoiminnot jatkuvat suunnitellusti, toiminnassa on viisi eri ryhmää.

Nuorisoasemalla asiakkaiden yhteydenotot (276) kasvoivat huomattavasti edellisvuodesta (2016: 202). Kasvava asiakasmäärä saattaa heikentää Nuorisoaseman mahdollisuutta toimia matalankynnyksen ja varhaisen puuttumisen paikkana. Nuorisoasemalla järjestettiin erilaisia vanhempainryhmiä sekä yleisiä keskusteluiltoja eri toimijoiden kanssa nuorten tilanteesta. Tilaisuudet (8) kiinnostivat, osallistujia oli 190.

Mielenterveyskuntoutujia oli ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tammi-elokuussa 48 (2016: 51) ja tuetun asumisen ostopalvelussa 15 asiakasta (2016/17) sekä kunnan omassa asiakkaan kotiin vietävän tukipalvelun piirissä 33 (2016/27). Kotikuntouttajien kotona tehtävään työhön ja ryhmätoimintoihin on osallistunut yhteensä 44 henkilöä. Kotikuntouttajien järjestämään ryhmätoimintaan osallistuneita oli 33, joista 12:lle pelkkä ryhmätoiminta oli riittävä tukimuoto.

Kotikuntouttajat tapaavat asiakkaita tarpeen mukaisesti 1-3 kertaa viikossa. Lisäksi he järjestävät ryhmätoimintaa kahtena päivänä viikossa. Toimintaan tulee jatkuvasti myös erikoissairaanhoidon ohjaamina uusia asiakkaita, joilla ei ole tarvetta kotiin vietäviin tukipalveluihin, mutta tarvitsevat tukea sosiaalisten suhteiden ylläpitoon. Kotikuntoutusta kehitetään edelleen yhdessä terveystalouden psykiatrisen sairaanhoitajan kanssa. Kunnan omalla toiminnalla vähennetään ympärivuorokautisen palveluasumisen ostotarvetta. Tammi- elokuussa siirtyi kaksi asiakasta ympärivuorokautisesta ostopalvelusta omaan asuntoon kotikuntouttajien palveluihin. Mielenterveysasumispalveluvuorokausien määrä 10 294 väheni 5 % edellisvuodesta (10 865 vrk).

Muista kuin mielenterveyssyistä (sosiaaliset perusteet tai päihteiden käyttö) erilaista asumispalvelua ostettiin tammi-elokuussa 18 asiakkaalle (2016: 8). Asumispalvelujen tarve on kasvavaa. Kunnalla on sopimus Sininauha Oy:n kanssa päivätoiminnan järjestämisestä Etelä-Tuusulassa ja Kellokoskella, asiakkaan kotiin annettavasta sosiaalisen isännöinnin tukipalvelusta ja 22 Mutterimajan päihteettömästä asunnosta, johon sosiaalipalvelut osoittaa asukkaat.

Sosiaalipalvelut on mukana Tuusulan seurakunnan, muiden toimialojen, lähikuntien sekä paikallisten ravintola-alan yritysten hankkeessa, jossa selvitetään toimivan hävikkiruuan jakeluketjun rakentamista. Sosiaalipalvelujen rooli on saattaa ruoka-avun tarvitsijoita osalliseksi jake- lusta. Kunta on osoittanut toiminnalle nuorisotoimelta vapautuneet ns. Mestari-tilat. Tiloja käytetään myös SPR:n ja seurakunnan vapaaehtois- toimijoiden organisoimalle pakolaisasuntojen ja muiden kriisiaikojen kalusteiden tilapäisvarastointiin.

Riski-arvio

Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoidaan ylittävän 100.000 euroa. Vaikka työttömyysprosentti on kääntynyt laskuun, ei muutos näy vielä kunnan työmarkkinatuen maksuosuuden vähentymisenä. Heinäkuun lopussa työttömiä oli 7,9 % ja heistä pitkäaikaistyöttömiä oli 559. Työ- markkinatuen saajissa kasvaa edelleen yli 1000 päivää työmarkkinatu- kea saaneiden osuus. Heidän kuluistaan kunta maksaa 70 %.

Asumispalvelujen kasvu mielenterveys- ja erityisesti muiden sosiaalis- ten syiden perusteella on talousarvioriski. Palvelutarpeen kasvuun vas- tataan kunnan omalla kotiin annettavalla tuella.

Nuorisoaseman asiakasmäärän pitkään jatkunut kasvu on haaste yksikön matalan kynnyksen toimintaperiaatteelle. Mikäli Nuorisoasemalle ei päästä kiireellisissä tilanteissa, aiheutuu tästä myös lastensuojeluun os-topalvelukustannuksia, kun päihdearvioita joudutaan ostamaan.

Tunnusluvut

Toimeentulopalvelut	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
asiakastaloudet lkm	985	1 107	1175	1167	600 ¹	959	419969
kustannukset 1000 €	2 509	2 736	2 900	2960	700	1957	199
kustannukset €/asiakastalous	2546	2 472	2 469	2536	1 161	2041	423
kustannukset €/asukas	66	72	75	77	18	50	5
Asiakastaloudet lkm suhteessa asukas-lukuun %	2,5	2,9	3,1	3,0	1,5	2,5	1,2
Asiakastaloudet keskimäärin/kk	422	464	478	500	360	490	125
Päätökset, joiden käsittely on kestänyt yli 7 arkipv, % kaikista	4,3 %	8,5 %	15,2 %	4,3 %	0 %	1,5 %	14 %
Aikuisten sosiaalipalvelut/ palvelutarpeen arviot				239	100	145	137
Mielenterveyskuntoutujien tukipalvelut							
asumispalveluysiköissä asiakkaita/v	52	56	53	52	46	51	48
hoitovuorokaudet/ v	14944	17058	17026	16308	16200	10865	10294
tuetussa asumisessa asiakkaita/ v, joista	20	20	37	54	57	44	48
Kunnan omassa palvelussa				35	40	27	33
ostopalveluissa				19	17	17	15
kustannukset/vuosi /asiakas	32 096	30 872	29 213	23 880	31 773		
Päihdetyö							
Aikuispäihdetyö, asiakkaat	293	364	355	346	360	265	294
Aikuispäihdetyö, asiakaskäynnit	2 033	2566	2401	1984	2050	1302	1172
Nuorisoasema, asiakkaat	295	300	246	288	260	202	276
Nuorisoasema, asiakaskäynnit	1302	1 380	1543	1742	1550	1048	1321
Katkaisuhoito, terveyskeskus/asiakkaat	44	29	41	37	46	26	39
Katkaisuhoito, terveyskeskus/vuorokaudet	434	233	223	195	230	113	197
Laitoskuntoutus kuntayhtymä, asiakkaat/v	13	16	25	10	15	6	5
Laitoskuntoutus muut ostopalvelu, asiakkaat/v	23	17	25	31	15	15	14
Laitoskuntoutusvuorokaudet yhteensä/ v	1 221	1 079	805	1174	800	536	573
Päihde- tai muu shl :n mukainen palveluasuminen asiakkaat/v	6	8	6	15	8	8	18

¹ Perustoimeentulotuki siirtyi kelalle 2017. Toimeentulotuen saajista 89 % saa perustoimeentulotukea, 50 % saa sekä perus- että täydentävää toimeentulotukea. Perustoimeentulotuen kustannusvastuu säilyy ennallaan. Kunta maksaa 50 %.

Työllistämisen tukipalvelut							
Alle 25-vuotiaat asiakkaat	97	119	129	214	190	190	119
Yli 25-vuotiaat asiakkaat	72	123	108	128	130	109	130
heistä TYP-asiakkaat				yht.70	40	10	yht. 88
- alle 25 v.					60	30	13
- yli 25 v.							75
Kuntouttavassa työtoiminnassa olevat	69	80	119	114	160	94	118
Kuntouttavan työtoimintapäivät	4 206	4 738	7023	5924	6600	4437	3486
Yli 300 päivää työmarkkinatukea saavien määrä 31.12.	161	128	236	216	2162	243	221
Yli 1000 pv työmarkkinatukea saavien määrä 31.12			109	142	1263	136	152
Pitkäaikaistyöttömät (työtön yli 12 kk)	335	230	622	640	604	671 ⁴	559

Perustelut poikkeamille

Toimeentulotukea saavien talouksien määrä on vähentynyt perustoimeentulotuen siirryttyä Kelan vastuulle vuodesta 2017 alkaen.

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tilinimi	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833005	Aikuisten sosiaalipalvelut (Aikuissosiaalitoimen ja sosiaalisen kuntoutuksen)								
30	TOIMINTATUOTOT	561 899,51	1 200 000	1 200 000	638 100	46,82%	1 294 485	2 187 288	59,18%
40	TOIMINTAKULUT	-4 502 371,19	-7 508 988	-7 508 988	-3 006 617	59,96%	-6 102 122	-9 984 996	61,11%
5	TOIMINTAKATE	-3 940 471,68	-6 308 988	-6 308 988	-2 368 516	62,46%	-4 807 636	-7 797 708	61,65%

Perustelut poikkeamille

Pitkäaikaistyöttömien määrä on kääntynyt laskuun, mutta työmarkkinatuen kuntaosuus kasvaa erityisesti yli 1000 pv työmarkkinatukea saavien kohdalla. Kunnan kustannusvastuu heidän työmarkkinatuestaan on 70 % ja työmarkkinatuen määrärahan arvioidaan sen vuoksi ylittyvän 100.000 euroa.

Yhteensä kunnan maksuvastuulla oli 373 työmarkkinatuen saajaa, hie-
man vähemmän kuin viime vuonna (2016: 379).

² vuodesta 2015 alkaen yli 300 pv työmarkkinatukea saaneet, tilanne 31.12 (kunnan kustannusvastuu 50 %), sitä ennen yli 500 pv työmarkkinatukea saaneet

³³ vuodesta 2015 alkaen yli 1000 pv työmarkkinatukea saaneet, tilanne 31.12 (kunnan kustannusvastuu 70 %)

⁴ Työttömyysluvut 31.7.

Olennaiset tapahtumat tuloksikössä

Perheiden sosiaalipalveluiden toiminta on vakiintunut sosiaalihuoltolain ensisijaisuus periaatteen mukaiseksi. Tammi-elokuussa sosiaalihuoltolain mukaisessa asiakkuudessa oli 479 lasta ja lastensuojelun asiakkuudessa 250 lasta. Lapsiasiakkaita oli kokonaisuudessaan 11 % enemmän kuin vuonna 2016 (630). Lastensuojeluilmoitusten määrä (589) nousi 64 % edellisvuodesta. Sosiaalihuoltolain mukaisia yhteydenottoja ja ilmoituksia vastaanotettiin (170) 17 % edellisvuotta vähemmän kuin vuonna 2016 (205).

Sosiaalihuoltolain mukaisia palvelutarpeen arviointeja valmistui yhteensä 117 (2016: 170), joista viidessä arvioitiin myös lastensuojelutarvetta. Lähes kaikki palvelutarpeen arvioinnit valmistuivat kolmen kuukauden määräajassa. Uusia lastensuojelun asiakkuuksia (42) alkoi 17 % vähemmän kuin edellisvuonna (2016:51).

Perheiden sosiaalipalveluissa tukea kohdennettiin erityistä tukea tarvitseville lapsille, joiden kodinolosuhteet tai lapsi itse omalla käytöksellään vaaransi tilanteensa. Sosiaalihuoltolain mukaisen kotipalvelun tarve kasvoi 14 % verrattuna viime vuoteen. Alkuvuonna saadusta uudesta kotipalvelutyöntekijäresurssista huolimatta kotipalvelua myös ostettiin. Kotipalvelun tarve painottuu erityisesti iltoihin ja viikonloppuihin.

Sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin syntyi jonoa. Elokuun lopussa tukihenkilöä odottaa 14 lasta, joista osa on odottanut palvelua lähes vuoden ajan. Tukiperhejonossa on 10 lasta. Tukiperheitä erityistä tukea tarvitseville lapsille hankittiin Pihlajan perhehoitoyksikön lisäksi myös ostopalveluna. Perhetyön jonossa on 7 perhettä. Palveluja jonottavista lapsista osa on erityistä tukea tarvitsevia lapsia.

Lastensuojelun painopiste on kotiin vietävissä palveluissa. Lastensuojelun avohuollon palvelua järjestettiin pääasiallisesti kunnan omana toimintana. Tehostettu perhetyö, perhekuntoutus ja kotiin vietävä kiireellinen avohuollon tukitoimi olivat tehokkaassa käytössä. Kotiin annettavalla tuella (ns. Napakka-toiminta) on voitu ehkäistä 12 lapsen sijoitus.

Sijaishuollon tarve laski edellisvuodesta. Tammi-elokuun 2017 aikana sijaishuollossa oli 106 lasta, vuonna 2016 oli 119 lasta, laskua 11 %. Elokuun loppuun mennessä tehtiin 24 uutta sijoitusta, vuonna 2016 (22). Sijaishuollon hoitovuorokausien määrä (17 911) oli 20 % edellisvuotta pienempi (2016:22 393). Ostopalveluhoitovuorokausia kertyi alkuvuonna 10 019, vuonna 2016: 12 087, laskua 17 %. Koivukujan vastaanotto- ja arviointiyksikön käyttöprosentti oli 93 %. Perhehoidon osuus sijaishuollon vuorokausista oli 35 %. Perhesijoitusvaihtoehtoa tarkastellaan ensisijaisena sijoitusvaihtoehtona jokaisen sijoituksen yhteydessä. Perhehoitoa hankittiin myös yksityisiltä palveluntuottajilta, jotka pystyvät tarjoamaan vahvempaa tukea sijaisperheille. Nuorisoi-

ten kohdalla perhesijoituksen esteenä on moniongelmaisuus, päihdeidenkäyttö, koulunkäyntivaikeudet ja aggressiivisuus

Elokuun loppuun mennessä 80 % jälkihuoltoonuoista oli kunnan oman tukipalvelun piirissä, talousarviotavoite on saavutettu. Ostopalvelujen piirissä ovat toisella paikkakunnalla asuvat jälkihuoltoonuolet tai asumispalvelujen tarpeessa olevat nuoret, joille ei voida riittävää jälkihuollon tukea järjestää omana toimintana. Elokuussa käynnistettiin testamenttivaroilla kunnan oma asumisvalmennus, Meidän talo, jonka avulla järjestetään tehostettua tukea sijaishuollosta tai avohuollosta itsenäistyneille nuorille. Samalla vähennetään jälkihuollon ostopalveluja. Toimintaa varten vuokrattiin omakotitalo.

Riskiarvio

Kunnan muut peruspalvelut eivät tarjoa riittävästi ehkäiseviä palveluja eikä perheiden sosiaalipalvelut pysty vastaamaan sekä korjaavasta että ehkäisevästä työstä. Palvelua joudutaan jonottamaan, mikä lisää riskiä tilanteiden kriisiytymiseen. Erityisesti nuorten päihteiden käyttö lisääntyy huolestuttavasti. Nuorisosaseman kasvava asiakasmäärä heikentää palveluun pääsyä ja aiheuttaa riskin ostopalvelujen kasvulle lastensuojelussa. Lastensuojeluperheiden vanhempien päihdekuntoutushoitojen kasvava tarve lisää paineita päihdepalvelujen talousarvioon ja viivästynyt hoito lisää lastensuojelun tarvetta. Myös sijaishuollossa on korostunut päihdeosaamisen ja erityisen huolenpidon tarve.

Perustoimeentulotuen siirto Kelaan, Kelan viivästynyt hakemusten käsittely sekä väljempi menettely vuokranmaksuseurannassa on jo nyt lisännyt häätöjen määrää. Lapsiperheiden häätötilanteita joudutaan arvioimaan myös lastensuojelun näkökulmasta ja tukemaan perhettä taloudellisesti, mikä lisää avohuollon tukipalvelujen menoja.

Erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrian palveluverkon muutokset ja palvelujen siirtyminen kauemmaksi heijastuvat lastensuojelun asiakastilanteisiin. Riskinä on lastensuojelun sijaishuollon tarpeen kasvu, jos muuta lasta tukevaa palvelua ei voida järjestää.

Perhehoidon osuuden kasvattaminen 48 %:iin koko sijaishuollon hoitovuorokausista on haastavaa. Sijaishuoltoa tarvitsevat lapset ovat pääasiallisesti vaikeahoitoisia, jolloin he tarvitsevat tukevaa laitoshoidoa. Usein avohuollon tukitoimet mahdollistavat lasten kotona asumisen perhehoitoon sijoittamisen sijaan.

Tunnusluvut

Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Shl:n mukaiset yhteydenotot lakimuutos 1.4.2015				362	150	205	170
Valmistuneet Shl:n mukaiset palvelutarpeen arvioinnit	253	269	110	227	240 ⁵	170	117
Palvelutarvearvion selvitysten valmistuminen 3 kk:n määräajassa %	94 %	96 %	87 %	100 %	100 %	93 %	97 %
Sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saavat asiakkaat				637	460	452	479
Perheiden tukipalvelut							
Perhekuntoutus (perheet)				14	10	9	12
- oma				1	2	7	3
- ostopalvelu							
Vastaanotto ja arviointiyksikön tuottama kiireellinen avohuollon tukitoimi sijaishuollon vaihtoehtona (perheet)				9	15	7	9
Perhetyö (shl + lsl) perheitä				74	70	58	63
Lapsiperheiden kotipalvelu (perheitä)				82	60	56	64
- oma					30		15
- ostopalvelu					30		59*
Tukihenkilötoiminta (tuettavia)				55	50	52	69*
Lastensuojelu							
lastensuojeluilmoitukset lkm	867	849	1002	708	600	360	589
uudet asiakkaat/vuosi	279	321	151	68	60	51	42
avohuollon asiakkaat/vuosi	533	614	540	183	240	178	124
päättyneet asiakkuudet	244	347	307	100	70	67	51
Hoitovuorokaudet ja vastaanotto- ja arviointiyksikön käyttöaste							
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset (0-17 v) + jälkihuollon sijoitukset	134	142	134	130	125	119	106
perhehoidossa	36	40	48	45	52	44	36
ostopalvelusijoituksessa	78	37	74	67	55	61	53
omassa perhetukikeskuksessa	52	52	49	39	40	31	28
Lastensuojelun hoitopäivien lkm yhteensä/vuosi, josta	34 051	33 871	31 610	31 957	32 000	22 398	17 911
perhehoidossa vrk	9 859	10 606	11 391	12 009	13 120	8 080	6 337
euroa/hoitopäivä	73	66	68	68	63	56	72
ostopalvelusijoituksessa vrk	19 701	18 466	16 939	17 549	16 320	12 087	10 019
euroa/hoitopäivä	252	249	246	253	266	224	235
Perhetukikeskuksessa vrk	4 491	4 799	3 280	2 399	2 560 ⁶	2 240	1 555
euroa/hoitopäivä	392	307	401	481	421	348	478
Vastaanotto- ja arviointiyksikön käyttöprosentti	88	84	111	118	100 %	131 %	93 %

⁵ v. 2013-2015 LS tarpeen arviointeja

⁶ huomioitu Kotorannan lastenkotitoiminnan päättyminen 2.2015, hoitovuorokaudet vähenevät (ei sisällä perhekuntoutuksen lasten hoitovuorokausia)

* 10 perheessä on ollut kotipalvelua sekä omana toimintana että ostopalveluna

Sijoitettujen lasten suhteellinen osuus ikäluokasta (0 – 17 v.) %	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2		
Valtakunnan keskimääräinen taso	1,4	1,4	1,4				
Jälkihuolto	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Jälkihuollon piirissä olevat lapset/nuoret	58	60	62	71	64	63	79
joille (%) tukipalvelu tuotettu omalla työllä 6)		66 %	70 %	75 %	78 %	73 %	80 %
Tukipalveluostot euroa/asiakas	5 512	4 359	4 300	3 508	4 700	3 755	2 558

Perustelut poikkeamille

Lastensuojelun asiakasmäärä on vähentynyt, kun pääosa palveluista voidaan myöntää sosiaalihuoltolain mukaisena. Sijaishuollon tarve on vähentynyt edellisvuodesta, kun palvelujen painopiste on avohuollon palveluissa ja suoraan kotiin annettavassa tuessa.

1) seuranta aloitettu vuonna 2014

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tiliniemi	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833006	Perheiden sosiaalipalvelut UUSI								
30	TOIMINTATUOTOT	203 614,23	337 000	337 000	133 386	60,42%	322 518	512 971	62,87%
40	TOIMINTAKULUT	-5 720 621,83	-9 431 088	-9 431 088	-3 710 466	60,66%	-6 032 813	-9 648 806	62,52%
5	TOIMINTAKATE	-5 517 007,60	-9 094 088	-9 094 088	-3 577 081	60,67%	-5 710 295	-9 135 835	62,50%

***Terveyspalvelut
Osavuosisikatsaus 31.8.2017***

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.9.2016 §

Sairaanhoito

Olennaiset tapahtumat tuloksikössä

Vastaanottotoimintoja supistettiin kaikilla asemilla 12.6. -13.8.2017. Supistusaikana keskityttiin hoitamaan pääsääntöisesti kiireelliset tapaukset ja välttämättömät kontrollikäynnit. Työterveyshuollon potilaat käyttivät vastaanottopalveluiden palveluita 3.7.2017 – 30.7.2017. Terveyspalveluiden uutta asiakaspalautejärjestelmää käyttävistä 75 % piti kesäajan tiedottamista riittävänä, 25 % riittämättömänä. Terveysasemien kesäaukioloaikoihin oli tyytyväisiä 53 %, kantaa ei osannut ottaa 34 % ja tyytymättömiä oli 13 %.

Vastaanottopalvelujen saavutettavuus pysyi ennallaan. Puhelimitse yhteyden sai keskimäärin 3 minuutissa ja 5 minuutissa palvelua sai 76 % soittajista. Vuoden alusta kaikki lääkemääräykset on laadittu sähköisinä ja poikkeuksia lukuun ottamatta lääke reseptit voidaan kirjoittaa 2 vuodeksi. Alkuvuodesta diabeteslääkkeiden Kela-korvattavuuden muutokset lisäsivät yhteydenottoja ja resepti uusimistarvetta. Kotihoidon ja asumispalveluyksiköiden annosjakelu käynnistyi lisäten lääkelistojen tarkistuksia ja reseptien määräämistä. Toimintamallit laadittiin yhteistyössä vanhuspallveluiden kotihoidon kanssa.

Vastaanottopalvelujen saatavuuden parantamiseksi akuuttivastaanoton ja kiireettömän hoidon jonot purettiin kesällä lääkärioston avulla. Elokuussa hoitotakuun puitteis- sa kiireetöntä lääkäriaikaa odotti jonossa 2 henkilöä ja kiireettömiä toimenpiteitä 19 potilasta. Lääkärivastaanottojen kiireettömän hoidon kolmas vapaa-aika (T3) oli keskimäärin 31 vrk ja hoitajan vastaanotolle 7 vrk. Kysynnän mittausten ja käyntien toteumaseurannan pohjalta kiirevastaanottotoiminnan kehittämisprojekti käynnistettiin 22.8.17. Tavoitteena on edelleen täsmentää lääkärin ja sairaanhoitajien työnjakoa ja siten parantaa lääkäriaikojen saatavuutta.

Duodecimin sähköiset omahoidon palvelut avattiin Tuusulan internet-sivuilla 15.3.2017. Hoitohenkilökunta koulutettiin ja Omahoidon sähköisten palvelujen käyttöä edistettiin kytkemällä ne hoitomalleihin. Elokuun loppuun mennessä rekisteröityneitä käyttäjiä oli 150, terveystarkastuksia suoritettu 171, valmennuksia aloitettu 82 ja omahoitokirjastokäyntejä 468 kpl. Kesäkuussa otettiin käyttöön terveyspalveluiden digitaalinen asiakaspalautejärjestelmä, johon kesä-elokuun aikana on kirjattu 1390 palautetta ja arvosanaa. Arvosanoista määritellään keskiarvon lisäksi nettosuositte- luindeksi (NPS= Net Promoter Score), joka on yksi valinnanvapauskokeilun bonus- sanktiomittareista. Vastausten mukaan eniten kehitettävää on ajanvaraustoiminnassa ja asiakkaan kohtelussa, parasta palvelussa on asiakkaan kohtelu ja henkilökunnan osaaminen.

12.6 - 31.8.2017	n	keskiarvo	NPS
lääkärin akuuttivastaanotto	178	7,25	25.84
lääkärin kiireetön vastaanotto	204	8,75	66.18
sairaanhoitajan akuuttivastaanotto	52	7,90	49.15
sairaanhoitajan kiireetön vastaanotto	143	9,33	80.42

Fysiatriin yhteisvastaanotto (mobiili-fysiatriin vastaanotto) käynnistyi 8.2.2017. Palve- luun on ohjattu X potilasta. Yhteenveto toimintamallipilotista laaditaan vuoden vaih- teessa. Maahanmuuttajien hoitajan ja lääkärin terveystarkastuksia on tehty yhteensä X, työttömien tarkastuksia yhteensä X ja omaishoitajien tarkastuksia X.

Tyypin 1 diabetespotilaiden verensokerin mittaamiseen otettiin 2017 alussa käyttöön Freestyle Libre-mittari, jonka avulla verensokeria voi mitata ilman sormenpään pis-

tämistä. Kyseessä on alueelliseen toimintamalliin perustuva nykyaikainen hoidon seuranta-tapa, joka on omalta osaltaan lisännyt ilmaisjakelukustannuksia (kasvu vuoden 2016 vastaavaan ajankohtaan 54 412 € / 12,8 %) ja parantanut vaikeahoitoisten diabeetikkojen hoitotasapainoa ja auttanut ennaltaehkäisemään liitännäissairauksien ilmaantumista sekä erikoissairaanhoidon palveluiden tarvetta.

Keski-Uudenmaan alue-Soten Vastaanotto- ja päivystyspalvelut – kehittämisryhmä järjesti yhdessä SITRAn kanssa Change-day – työpajan teemanaan 'asiakas kumppanina'. Tuusula työsti aihetta 'Kohti savutonta Tuusulaa'. Tupakkalaatumittaus toteutettiin yhteistyössä perheiden terveyspalveluiden ja suunterveydenhuollon kanssa 25 - 27.4.17 ja laajempaa asiakastupakkakyselyä 1.6. - 31.8.2017.

Tuusula osallistuu Keski-Uudenmaan kuntien lääkäri- ja sairaanhoitajan vastaanoton palvelusetelihankkeeseen (=valinnanvapauskokeilu). Asiakasvalintaportaali avattiin kuntalaisille 19.5.2017. Elokuun loppuun mennessä yksityisen palveluntuottajan valitsi 627 kuntalaista. Näistä 3 % on alle kouluikäisiä, 7-64 vuotiaita 70 % ja yli 65 v 27 %.

Avopsykiatrisessa hoidossa olevien 60 psykiatristen potilaan hoitovastuun siirtosuunnitelmat perusterveydenhuoltoon valmistuivat ja ensimmäiset potilassiirrot on toteutettu. Uusi psykiatrisen sairaanhoitajan toimi täytettiin huhtikuun alussa ja toimintamalli nyt vastaanotettujen mielenterveyspotilaiden kotiin vietävien palveluiden osalta valmistuivat.

Kuntoutuksen potilassegmentointi ja sen pohjalta tehtävä palveluvalikko valmistui huhtikuun lopulla. Kuntoutukseen esitettyä lasten toimintaterapialisätoimintaa ei myönnetty, jonka vuoksi palveluja on tuottanut ½ lastentoimintaterapeutti rajatusti vain alle kouluikäisille. Kuntalaisten apuvälineiden tarve ja siitä johtuva lisääntynyt hankinta on jatkunut vilkkaana. Alueellisen kuntoutuskoordinaatiotyöryhmän työskentely jatkuu ja sen työpanosta kohdennetaan mm. Keski-Uudenmaan alue-Soten akuutitikkarihankkeen kuntoutustavoitteiden koordinointiin ja suunnitteluun. Hyvinkään sairaala-alueen yhteinen apuvälinekeskus odottaa käynnistymistä. Terveysasemien kesäsulut eivät aiheuttaneet hoitoon pääsyn tavoitetason ylitystä fysioterapiassa.

Lääkekeskuksen materiaalihallinnon atk-ohjelma Sonet Premium järjestelmä otettiin käyttöön toukokuussa. KUUMA kuntien yhteishankintana saatiin käyttöön Lääkehoito-osaamisen verkkokoulutuksen (LOVE) LOP osion uusin versiopäivitys 2017. Lääkitysturvallisuutta kehitettiin päivittämällä sosiaali- ja terveystoimialan lääkehoitosuunnitelma. Sosiaali- ja terveyspalveluiden johtoryhmä hyväksyi lääkehoitosuunnitelman 16.8.2017. Lääkehoidon kokonaisarviointipalvelu käynnistyi. Tehokkaan varastohallinnan (varaston kierto nopeus ja hävikki varaston arvosta) tavoitteet toteutuivat.

Järvenpään terveyskeskuksen toiminnot siirtyivät vuoden alussa uuteen sosiaali- ja terveyskeskukseen JUST:iin, mikä aiheutti lääkekeskuksen toimintojen uudelleen järjestelyjä ja ohjeistamista. Naapurikunnan toiminnanmuutokset ja Tuuskodon hoivapalveluiden siirtyminen Riihikotoon laski lääketoimitusten lukumäärää ja Lääkekeskuksen tulot ovat vähentyneet 27 929 € /25,5 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Riskiario

Vastaanottopalveluiden saatavuus, kiirevastaanoton vanhentuneet, ahtaat tilat ja henkilöstöresurssien oikea kohdentaminen on todennäköinen riski, jonka seurauksena potilaiden hoitoon pääsy ja hoidon laatu heikkenevät sekä henkilökunnan työkuormittavuus lisääntyy.

Apottihanketyöhön kohdistetaan 0,83 htv ja maahanmuuttajien sekä työttömien terveystarkastusten toteuttamiseen 1,3 htv:n lisätyöpanokset, joihin ei ole määräraharauasta. Lisätoimintojen vuoksi yksi vastaanottopalvelujen sairaanhoitajavaje on pysyvä.

Vähäinen lasten toimintaterapeuttiresurssi supistaa palvelun tarjontaa ja lisää terapiaostojen tarvetta, mikä aiheuttaa määrärahaylitysuhan.

Riskin hallinta

Hoidon tarpeen arvioinnin (HTA) kehittämiskoulutusta järjestetään henkilökunnalle ja kartoitetaan digitaalisen HTA:n mahdollisuuksia. Vastaanoton kiireellisen hoidon toimintaa tehostetaan, jotta kiireettömän hoidon jonotusaikoja saadaan pienemmäksi. Vastaanottopalveluissa järjestetään työnohjausta moniammatillisissa ryhmissä.

Lasten toimintaterapiapalveluja tarjotaan omana toimintana ainoastaan alle kouluikäisille ja terapiaa eniten tarvitseville.

TUNNUSLUVUT

Sairaanhoito	TP 2013	TP 2014 *	TP 2015 **	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Lääkäreiden vastaanottokäynnit yhteensä	42 802	40 365	36 287	33 046	38 000	21 463	20 898
- Kiireellinen vastaanotto			14 927	15 737		10 584	8 584
- Kiireetön vastaanotto			21 360	17 309		10 879	12 314
Lääkärin puhelinvastaanotto		8 141	10 774	18 593		10 338	10 806
Käynnit hoitajan vastaanotolla	31 596	30 258	27 387	26 755	31 000	14 766	14 754
- Kiireellinen vastaanotto				5 195		3 401	2 467
- Kiireetön vastaanotto				21 560		11 365	12 287

* päivystyksen muutos nro I: 12.5.2014

** päivystyksen muutos nro II: 1.7.2015

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tiliniemi	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833100	Sairaanhoito								
30	TOIMINTATUOTOT	871 369,15	1 670 827	1 640 827	769 458	53,11%	884 233	1 418 706	62,33%
40	TOIMINTAKULUT	-6 865 027,36	-11 119 728	-11 119 728	-4 254 701	61,74%	-6 827 475	-10 723 849	63,67%
5	TOIMINTAKATE	-5 993 658,21	-9 448 901	-9 478 901	-3 485 243	63,23%	-5 943 242	-9 305 142	63,87%

Toimintatuotot elokuun lopussa olivat 865 530 €, mikä on 52,7 % talousarvion tavoitteesta. Toimintakulut olivat -6 865 162 €, mikä on 61,7 % talousarviosta. Toiminta on kulujen osalta talousarvion mukainen.

Vähentyneiden toimintatuottojen vuoksi toimintakate on laskenut.

Perustelut poikkeamille

Toimintatuotoista kotikuntakorvausten määrä ei ole kasvanut odotetulla tavalla, valinnanvapauskokeilun asiakasmaksuja on kohdennettu 5076,50 € hankkeelle ja lääkekeskuksen tuotot ovat pienentyneet. Näiden vuoksi tuotot alittuvat.

Toimintakulut ovat pysyneet lähes samalla tasolla kuin v. 2016.

Laboratorio- kuvantamispalveluiden ostot ovat nousseet viime vuodesta ja kuvantamispalveluiden osalta on ylitysuha.

Olennaiset tapahtumat tuloksikössä

Suun terveydenhuollon palveluiden saatavuus säilyi entisellä tasolla. Puhelimitse yhteyden suun terveydenhuoltoon sai keskimäärin neljän minuutin sisällä. Palvelutaso oli 82 %. Aikuisväestön kiireettömään hoitoon pääsi kahden kuukauden sisään. Suun terveydenhuollon työnjakoa kehitettiin edelleen siten, että kunkin ammattihenkilön osaaminen hyödynnetään. Käynneistä 75 % oli hammaslääkärin vastaanotolle, suuhygienistin 20 % ja hammashoitajan vastaanotolle 5 %. Neuvolaikäisten suun terveys-tarkastukset on siirretty hammashoitajille. Tarkastuksiin kutsutaan 1,5-, 3- ja 5-vuotiaat ja palvelun peittävyys on 92 %.

Peruskoulun alakoululaisten suun terveystarkastukset lukuvuoden 2016 -2017 osalta tehtiin kaikille asetuksen mukaisesti PopUp hammashoitoloissa. Peittävyys oli 97 %. 8-luokkalaisten suun terveystarkastusten osalta pilotoitiin keväällä uutta monihuone- ja kaikki kerralla kuntoon -malleja. Tavoitteena oli vähentää perumattomia poisjääntejä ja korostaa käynnillä omahoidon merkitystä sekä toiminnallisesti hyödyntää hoitohenkilökunnan osaamista omahoidon ohjauksessa. Uusi toimintatapa otetaan käyttöön lukuvuonna 2017 - 2018.

Suun terveydenhuollon laatutyö jatkui. Kehityskeskusteluissa hyödynnettiin NHG:n tuottamia suorittajakohtaisia laatu- ja tehokkuusmittareita. Henkilökunnalle on järjestetty paikkausmateriaalitäydennyskoulutusta, jonka perusteella olemassa olevaa toimintaa analysoitiin ja tarkennettiin.

Suun terveydenhuollon virka-ajan ulkopuolinen päivystys kilpailutettiin yhdessä muiden Uudenmaan kuntien kanssa, pois lukien PKS-kunnat, sillä edellisen sopimuksen optiokaudet päättyvät 31.5.2017. Uudeksi palveluntuottajaksi valittiin Attendo Hammaslääkäripalvelut Oy 1.6.2017 alkaen.

Terveyspalveluissa käyttöönotettu asiakaspalautejärjestelmä mahdollistaa suun terveyspalvelujen ammattiryhmäkohtaisen palautteen seurannan. seurantakauden tulokset ovat kauttaaltaan erinomaiset:

12.6 - 31.8.2017	n	keskiarvo	NPS
hammaslääkärin päivystys	65	9,05	69.23
hammaslääkärin kiireetön vo	182	9,13	78.02
hammashoitajan vastaanotto	29	9,03	62.07
suuhygienistin vastaanotto	125	9,06	72.00

Suun terveydenhuollosta valittiin Apottiasiantuntijaksi hammaslääkäri Anne Kaapeli, joka aloitti 40 % työpanoksella Apotti Oy:n palveluksessa 4.5.2017 alkaen.

Potilastietojärjestelmä Effican eArkisto-kelpoisen version, Lifecaren, käyttöönoton oli määrä tapahtua 10.10.17, mutta ajankohta siirtyi ohjelmistotoimittaja Tieto Oyj:n kehittämistyön haasteiden vuoksi ja otetaan käyttöön 15.11.17.

eArkistoon siirtyminen tapahtuu yhteistyössä Hyvinkään, Mäntsälän ja Järvenpään kanssa Kuura-hankkeessa. Effican uuden laskutusohjelman käyttöönottoprosessi yhdessä Tieto Oyj:n ja KuntaPron kanssa toteutettiin keväällä. Uusi versio otettiin käyttöön kesäkuussa.

STM:n rahoittaman Keski-Uudenmaan suun terveydenhuollon valinnanvapauskokeilun päätös saatiin heinäkuussa. Vuoden 2018 loppuun kestävän kokeilun pohjatiedon keruu ja sääntökirjan laadinta on käynnistynyt. Keski-Uudenmaan kuntien akuuttihoitoon karkihankkeen suun terveydenhuollon osaprojektiin osallistumisen kautta vaikutettiin suun terveydenhuollon akuuttihoitoon tulevaisuuden suunnitteluun.

Välinehuollon toimintaa on hankaloittanut loppuvuodesta 2016 hankittu autoklaavi, jonka toiminnan epävarmuus ja lukuisat huollon ongelmat johtivat siihen, että Valvira asetti autoklaavin heinäkuussa käyttökieltoon. Väliaikaiset korvaavat järjestelyt on tehty.

Riskiarvio

Hoitoon pääsy heikkenee, jos henkilöstön saatavuudessa tapahtuu muutoksia. Tällä hetkellä henkilöstöimu on hyvä.

TUNNUSLUVUT

Suun terveydenhuolto	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Hoidossa olevien määrä	15 072	15 895	15 951	15 598	16 000	12 045	12 220
Käyntien lukumäärä	42 234	45 445	46 444	46 005	43 000	29 774	30 494
Kokonaismenot €/asiakas	304	305	312	316	274	261	259
Kokonaismenot €/käynti	108	106	107	107	101	105	103

Perustelut poikkeamille

Hoidossa olevien ja käyntien lukumäärä on suurempi kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2016. Asetettuun tavoitteeseen tullaan pääsemään.

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tilini	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833110	Suun terveydenhuolto								
30	TOIMINTATUOTOT	1 029 302,53	1 525 000	1 525 000	495 697	67,50%	1 057 804	1 632 863	64,78%
40	TOIMINTAKULUT	-3 161 100,70	-4 942 183	-4 942 183	-1 781 082	63,96%	-3 250 715	-4 932 791	65,90%
5	TOIMINTAKATE	-2 131 798,17	-3 417 183	-3 417 183	-1 285 385	62,38%	-2 192 911	-3 299 928	66,45%

Toimintatuotot elokuun lopussa olivat 1 029 098 euroa, mikä on 67 % talousarvion tavoitteesta. Toimintakulut olivat 3 129 940 euroa, mikä on 63 % talousarviosta. Toiminta on talousarvion mukainen.

Olennaiset tapahtumat tulostyksikössä

Kouluterveydenhuollossa aloitettiin 3. luokkalaisten ryhmäterveystarkastukset, joissa terveydenhoitaja tekee tiivistä yhteistyötä opettajan kanssa. Työtapo tuo uutta tietoa koko ryhmän dynamiikasta sekä yksittäisen oppilaan roolista luokassa. Ryhmämuotoinen neuvola mahdollistaa perheille muiden vanhempien vertaistuen. Ensimmäisen ja viidennen vuosiluokkien terveystarkastukset ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti. Kaikki kahdeksaluokkalaiset oppilaat kävivät terveystarkastuksessa mutta osa vanhemmista ei saapunut paikalle, jolloin tarkastusta ei voida merkitä laajaksi. Kouluterveydenhoitajat ovat kesällä tehneet koulutulokkaiden sekä kutsuntaikäisten terveystarkastuksia.

Etelä-Tuusulassa ehkäisyneuvonta ja perhesuunnittelutyö keskitettiin yhdelle terveydenhoitajalle. Toimintamallia laajennetaan Pohjois-Tuusulan neuvolaan syksyn aikana. Keskitetyllä toiminnalla pyritään parantamaan raskauden ehkäisyyn liittyvää neuvontaa ja ohjausta, jolla tuetaan naisen seksuaali- ja lisääntymisterveyttä. Tavoitteena on edelleen vähentää raskaudenkeskeytysten määrää sekä ennaltaehkäistä erityisesti riskiryhmien toistuvia keskeytyksiä.

Vuonna 2015 alkanut Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen toteuttama Voimaperhehanke jatkuu vuoden 2018 loppuun. Vuoden seurannan perusteella 11-viikkoiseen vanhempainohjaukseen osallistuneiden vanhempien lapsilla käytösongelmat vähenivät merkittävästi vertailuryhmään verrattuna. Hoito-ohjelma vähensi lasten aggressiivisuutta, uhmakäyttäytymistä, ADHD-oireita sekä tunne-elämän ongelmia ja vahvisti heidän empatiakykyään. Toimintamalli on osoittautunut olevan asiakaslähtöinen, palveluun voi osallistua kotoa käsin leimaantumatta ja sillä on selkeä vaikutus varhaisessa vaiheessa havaittujen ongelmien laajenemisen ennaltaehkäisyssä. Tuusulassa ohjelman on suorittanut 40 perhettä.

THL toteutti valtakunnallisen sähköisen neuvolakyselyn syksyllä 2016 ja tulokset saatiin käyttöön huhtikuussa 2017. Vastaajat arvioivat neuvoloiden toiminnan tason koko maassa erittäin hyväksi. Tuusulassa neuvoloiden vahvuuksia ovat erityisesti hyvä vuorovaikutus terveydenhoitajan ja lapsen välillä, henkilökunnan ajan riittävyys, palvelun luottamuksellisuus sekä raskauden seuranta lääkärin vastaanotolla. Esille nostettuja kehittämiskohteita olivat henkilökunnan tavoitettavuus sekä sähköinen asiointi.

Kesäkuussa otettiin käyttöön terveystalveluiden sähköinen asiakaspalautejärjestelmä Hyrylän ja Kellokosken neuvoloissa. Vastaava järjestelmä asennetaan syyskuussa myös Jokelan aseman tiloihin.

12.6 - 31.8.2017	n	keskiarvo	NPS
neuvolapalvelut	114	8,77	64.91

Psykososiaalisissa palveluissa opiskeluhoito jatkoi toiminnan kehittämistä yhteistyössä Kasvatus- ja sivistystoimen kanssa. Koulun ja oppilashuollon henkilökunnalle tehtiin kyselytutkimus opiskeluhoollon nykytilasta. Osana valtionapulainsäädännön muutusrajoitinjärjestelmää Tuusulan kunta on päättänyt siirtää koulupsykologit ja koulukuraattorit osaksi kasvatus- ja sivistystoimea jo 1.1.2018. Valmistelut sujuvan siirtämisen toteuttamiseksi aloitettiin.

Painopistealueena on koko yksikössä yhteisöllisen työn kehittäminen, joka on myös Keski-Uudenmaan kuntien perhekeskus (Peke-) ja varhaiskasvatus ja opetus (Varko-) työryhmien painopistealueena osana hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa. Perheneuvolassa ja neuvolan erityispalveluissa tiivistetään yhteistyötä päivähoidon ja koulujen kanssa. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa jatketaan vuorovaikutuskoulutusta ja vuorovaikutusleikkikerhotoimintaa.

Perheiden terveystalvet ja perheiden sosiaalitalvet perustivat yhteisen työryhmän, jonka tavoitteena on selkeyttää huoltoriitaisten perheiden tukemisen tapoja ja työhön osallistuvien tahojen työnjakoa.

Riskiario

Yksityiset neuropsykologisten tutkimusten palvelujentuottajat eivät pysty ottamaan uusia asiakkaita syksyllä 2017, joten jo myönnetty maksusitoumukset siirtyvät vuodelle 2018.

Puheterapian virkahaussa avoimeen sijaisuuteen ei ole ollut hakijoita ja toimitaan 0,7 terapeuttivakanssin vajeella.

Riskin hallinta

Vuoden 2017 talousarviossa varattu asiantuntijaostojen määräraha alittuu ja varaus tulee huomioida vuoden 2018 talousarviossa.

Puheterapiahoitajaksojen kestoa rajataan ja asiakkaita on laitettu jonoon.

Tunnusluvut

Perheiden terveystalvet	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Käynnit terveydenhoitajalla	29 273	30 686	30 470	32 743	30 000	20 186	19 516
Lääkärikäynnit yhteensä	7964	7884	7369	7422	8000	4 794	4224
- neuvola	5011	4691	4811	4515	5000		2762
- koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	2953	3193	2558	2907	3000		1462
Erityispuvelujen asiakkaat	1756	1748	1 796	2154	2 000	1 492	1539
Kasvatus- ja perheneuvolan asiakasperheet	244	242	276	273	260	232	216
Perheiden terveystalvet euroa/asukas	102	106	110		117	71	71

Perustelut poikkeamille

Kunnan kokonaissyntyvyys on vähentynyt, mikä aiheuttaa äitiys- ja lastenneuvolan käyntimäärien pienenemisen. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon uuden ohjeistuksen mukaisesti terveydenhoitajan sairaanhoitokäynnit ovat vähentyneet ja ajat on kohdennettu terveystarkastuksiin sekä ennaltaehkäisevään työhön.

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tilini	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833120	Perheiden terveystalvet								
30	TOIMINTATUOTOT	76 486,37	147 600	147 600	71 114	51,82%	69 471	144 209	48,17%
40	TOIMINTAKULUT	-2 763 864,48	-4 608 020	-4 608 020	-1 844 156	59,98%	-2 904 792	-4 390 698	66,16%
5	TOIMINTAKATE	-2 687 378,11	-4 460 420	-4 460 420	-1 773 042	60,25%	-2 835 321	-4 246 489	66,77%

Toteuman mukaan toimintakulut pysyvät talousarviossa, mutta toimintatuotot tulevat jäämään hieman alle TA ennusteen. Tuottojen vähenemiseen vaikuttaa Tuusulan ja Mäntsälän 1.8.2017 voimaan astunut sopimus oppilaaksiotosta, joka ei oikeuta terveydenhuoltoa laskuttamaan mäntsäläläisten opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattori-palveluista. Tuottojen menetysarvio on n. 7000 €.

Perustelut poikkeamille

Perheiden terveyspalveluissa puheterapiaaostojen, neuropsykologisten tutkimusten ja kuntoutusten osalta määräraha ennusteen mukaan ylittyy.

Puheterapeuttien osalta on ollut täyttämättä 50 %:n vakanssi kesästä 2016 saakka. Tähän tehtävään ei ole saatu hakijoita ja resurssivajeen takia terapiajaksoja on jouduttu lyhentämään ja aloituksia lykkäämään. Puheterapian osalta on ollut näkyvissä vieras- ja kaksikielisten lasten lisääntyvä osuus. Lisäksi kunnan puheterapiaan on tullut arvioon aiempaa enemmän lapsia, joiden hoitaminen vaatii intensiivistä ja pitkäkestoista puheterapiaa. Tämä on lisännyt ostettavien puheterapiajaksojen osuutta.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on tietoisuus oppimis- ja neuropsykiatrisista ongelmista lisääntynyt ja lapsia esitetään aktiivisemmin terapiaihin. Oikein kohdennettun kuntoutuksen avulla vähennetään hoitamattomiin neuropsykologisiin oirekuviin usein liittyviä käytöshäiriöitä ja tunne-elämän pulmia. Oikea-aikaisen kuntoutuksen avulla parannetaan lapsen ja nuoren mahdollisuuksia päästä peruskoulun jälkeen jatko-opintoihin, mikä ehkäisee syrjäytymisen vaaraa.

Myös kasvatus- ja perheneuvolaan ohjautuu aiempaa enemmän lapsia, joilla on tunne-elämän pulmien lisäksi neuropsykologisia oireita. Lastenpsykiatriin ja -neurologin laatima hoitosuunnitelma linjaa yksilölliset tukimuodot ja niiden aloituksen ajankohdat. Tapaushoitaen yksilö- tai ryhmämuotoinen neuropsykologinen kuntoutus saattaa olla riittävä, jolloin pitkiä, usein ostopalveluna toteutettavia, psykoterapioita ei tarvita. Neuropsykologiset ryhmäkuntoutukset ovat vaikuttavia erityisesti tarkkaavuu-den ja sosiaalisten taitojen harjaannuttamiseksi.

Työterveyshuolto

Olennaiset tapahtumat tulosityksikössä

Tuusulan kunnan ja Nurmijärven työterveyshuollon liikelaitoksen yhteistoiminnan selvitystyö käynnistettiin marraskuussa 2016. Yhtiöittämisselvityksen taustalla on kunnallisen työterveyshuollon velvoite yhtiöittää toimintansa 1.1.2019 alkaen. Velvoite on edelleen voimassa, vaikka maakuntaan siirtymisen aikataulu siirtyi vuodella. Kunnalla on vuoden 2019 loppuun saakka työterveyshuollon järjestämisvastuu sekä alueellaan toimiville yrityksille että omille työntekijöilleen.

Yhtiöittämisselvitystyötä varten palveluja ostettiin konsulttifirma BDO:lta, joka arvioi mahdollisia yhtiömuotoja ja laati muodostettavien yhtiöiden sopimusluonnokset. Kunta- ja hankintalakien vaatimusten näkökulmasta toimivimmaksi ratkaisuksi osoittautui kahden osakeyhtiön malli. Toinen yhtiöistä on In House-osakeyhtiö, joka tuottaa työterveyspalveluja kuntakonserneille ja toinen yhtiöistä tuottaa kuntien järjestämisvastuulla olevaa työterveyshuoltoa sekä markkinaehtoista työterveyden sairaanhoitoa ulkopuolisille yrityksille ja yhteisöille.

Periaatepäätös yhtiöittämisestä hyväksyttiin sosiaali- ja terveyslautakunnassa 22.3.2017 sekä kunnanhallituksessa 27.3.2017. Yhtiöittämisspätös ja sopimusluonnokset hyväksyttiin sote-lautakunnassa 19.4.2017 ja kunnan hallituksessa 24.4.2017. Valtuusto päätti 8.5.2017 Tuusulan ja Nurmijärven kuntien yhteisomistuksessa olevien Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n ja Uudenmaan Työterveys Oy:n perustamisesta. Tuusulan omistaa Keski-Uudenmaan Työterveydestä 45 osaketta ja Uudenmaan Työterveydestä 144 osaketta. Yhtiöhallitukset ovat järjestäytyneet ja operatiivisen toiminnan suunnittelu etenee. Alkuperäisestä tavoiteaikataulusta tullaan poikkeamaan niin, että yhtiöiden käynnistymisvaihe jatkuu vuoden 2017 loppuun ja varsinainen itsenäinen yhtiötoiminta alkaa vuoden 2018 alusta. Talousarvioon varattuun määrärahaan asialla ei ole vaikutusta.

Työterveyshuollon henkilökunnan yt-neuvottelut käynnistettiin 12.4.2017. Operatiivisen toiminnan suunnittelua on tehty yhdessä henkilökunnan kanssa. Fuusioitumista edistämään Tuusulan ja Nurmijärven työterveyshuoltoihin palkattiin yhteinen työterveyshoitaja. Tuusulan tilakeskuksen kanssa on neuvoteltu Hyrylän työterveyshuollon tilojen laajennuksesta ja tilaremontti valmistunee lokakuun aikana. Uusien yhtiöiden toiminnan aloittamisesta on tiedotettu ja eri ammattihenkilöiden rekrytointi aloitettu.

TUNNUSLUVUT

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Käynnit työterveyshuollossa	7 217	10 677	9 855	11 131	10 000	6 268	5024
- joista ennaltaehkäisevän tth:n käyntejä (LK I)	1 943	2 472	2 550	2 747	3 000	1 566	1 417
- joista sairaanhoitokäyntejä (LKII)	5 274	8 205	7 305	8 384	7 000	4 702	5 024
Yritysassiakkaiden määrä	230	238	233	266	240	263	271
Yritysten työntekijöiden määrä	3 202	3 416	3 745	3 993	4 000	3 939	3 991
Työpaikkaselvitysten määrä	155	222	210	263	230	187	142
Työterveysneuvottelut		54	45	31	55	18	31

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tilini	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833130	Työterveyshuolto								
30	TOIMINTATUOTOT	587 586,27	949 745	949 745	362 159	61,87%	531 916	841 680	63,20%
40	TOIMINTAKULUT	-485 986,29	-881 221	-881 221	-395 235	55,15%	-503 046	-812 702	61,90%
5	TOIMINTAKATE	101 599,98	68 524	68 524	-33 076	148,27%	28 870	28 978	99,63%

Toimintatuotot elokuun lopussa olivat 533 870 €, mikä on 56,2 % talousarvion tavoitteesta. Toimintakulut olivat 485 986 €, mikä on 55,1 % talousarviosta. Toiminta on talousarvion mukainen.

**Sairaalapalvelut
Osavuositarkastus 31.8.2017**

Sosiaali- ja terveyslautakunta x.9.2017 §

Erikoissairaanhoito

Olennaiset tapahtumat tulosityksikössä

Tuusula osallistuu Hyvinkään sairaalan ja alueen kuntien kanssa Keski-Uudenmaan alueellisen sote-yhteistyön valmisteluun. Keski-Uudenmaan sote-hankkeella on useita kärkihankkeita, joista Terveys- ja sairaalapalveluryhmän ohjauksessa edistetään alueellista akuuttitoiminnan yhdenmukaistamista. Kärkihanke on jaettu työryhmävetoiisiin osahankkeisiin, joiden toimintasuunnitelmat on kuvattu kevään aikana valmistuneissa loppuraporteissa.

Syksyn aikana käynnistetään hankkeiden pilotteja, joista ensimmäisenä pilotoidaan alueellinen kotisairaalatoiminta 1.9 -30.11.2017. Vaiheittain alueellinen erikoissairaanhoidon jälkeinen jatkoahoito- ja kuntoutustoiminta yhtenäistetään ja tämän osana alueen vuodeosastojen toiminta uudelleen organisoidaan akuutti vuodeosastohankkeen toimintasuunnitelmien mukaisesti. Tuusulalta ei edellytetä olemassa olevan akuuttivuodeosaston muutoksia. Alueellisen kiirevastaanotto ja päivystystyöryhmän sekä alueellisen akuutin suun terveydenhuollon toiminnan kehittäminen jatkuu mm. alueellisen kiireellisen puhelinneuvonnan suunnittelulla.

Tuusulan valtuusto päätti 29.5.2017 liittymisestä Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymään. Kuntayhtymän tavoitteena on syventää sote-yhteistyötä, jota aikaisemmin on toteutettu terveyspalveluissa mm. sairaanhoitoalueen järjestämissuunnitelman tavoitteiden avulla. Kunta-yhtymässä sote-palveluiden järjestäminen ja palveluiden tuotannon ohjaaminen on tarkoitus keskittää 1.1.2018 alkaen.

Erikoislääkärikonsultaatioita hankitaan edelleen myös ostopalveluna, mutta esim. fyysiatrin yhteisvastaanotto toiminnan kokemusten pohjalta voidaan vuoden lopussa arvioida voidaanko osasta ostoista luopua.

Riskiarvio

HUS

Tunnusluvut

HUS	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
VOS Hoitopäivät yhteensä	19 396	19 132	18 109	18 016	20 000	11 394	10 565
– josta psykiatriset	5 887	4 087	3 761	3 379	7 500	1 802	2 143
Nord-drg-hoitojaksot	14 285	15 244	15 902	16 993	15 000	10 983	10 413
Käynnit	45 283	46 944	48 680	49 430	47 400	32 100	27 270
HYS YLE päivystyksen käyttö lääkärin vo	1 003	1 631	2 687	3 427	3 300		2 133
HYS YLE päivystyksen käyttö sairaanhoitajan vo	40	144	297		400		269
Kokonaismenot euroa / YLE- päivystyskäynti	144	153	149		135		
Euroa/asukas (palvelusuunnitelman seurannan mukainen)	980	913	891	891	891	581	620

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tiliniemi	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833200	Erikoissairaanhoido								
30	TOIMINTATUOTOT	3 173,04		0	-3 173		367	740	49,53%
40	TOIMINTAKULUT	-30 312 537,02	-40 276 500	-40 276 500	-9 963 963	75,26%	-26 845 119	-38 083 575	70,49%
5	TOIMINTAKATE	-30 309 363,98	-40 276 500	-40 276 500	-9 967 136	75,25%	-26 844 752	-38 082 835	70,49%

Toimintakulut elokuun lopussa olivat 30 312 537€, mikä on 75,2 % talousarviosta. toimintakulut ovat 12,9 % suuremmat edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

HUS palvelusuunnitelman talousarvio on kuntayhtymän ilmoittamalla tasolla (37,085 milj. euroa). Vuoden alussa maksettiin kalliin hoidon tasausmaksun ennakkoa 1,077 milj. euroa. Kalliin hoidon tasaukselle ei ole talousarviovarausta. HUS maksoi elokuussa Tuusulalle ylijäämäpalautusta vuodelta 2017 1,4 milj. euroa. Tuusula on maksanut heinäkuun loppuun mennessä palvelusuunnitelman ylitystä 1,4 milj. euroa. Heinäkuun lopussa jäsenkunnan maksuosuuden poikkeama talousarviosta oli 0,3 %. HUS on ilmoittanut, että loppuvuonna mahdollisesti tulee vielä n. 1 milj. euron ylijäämäpalautus. Summa tulee riippumaan HYKSin tuloksesta, joten palautettavan summan suuruuteen liittyy vielä epävarmuutta. Tuusulalla on ollut paljon kalliita hoitoja ja HUS on palauttanut kunnalle kalliin hoidon tasausta 0,3 milj. euroa kesäkuun tilanteen perusteella.

Sairaalahoito

Olennaiset tapahtumat tuloksyksikössä

Akuutti jatkohoito- ja kuntoutusosaston remontti aloitettiin tammikuussa ja valmistui kesän aikana. Remontti ei vaatinut väistöjä, mutta siitä koitui jonkin verran häiriötä päivittäiseen toimintaan. Potilaspaikamäärä laski alimmillaan 28:n eikä ylipaikkoja ollut käytössä. Tammikuussa osaston influenssaepidemian vuoksi osastolla oli viikon sulku.

Akuutti jatkohoito- ja kuntoutusosastolla on kehitetty organisaatiomallia, jossa tiimivastaaville on annettu lisäkehittämisvastuuta. Tiimivastaavien johdolla henkilökuntaa on sitoutettu entistä enemmän oman työnsä kehittämiseen mm. suunnittelemalla osaston saattohoitopotilaiden hoitoprosessia. Hoidonjärjestelijä on onnistunut tehtävässään sijoittaa erikoissairaanhoidosta tulevia potilaita tarkoituksenmukaisimpaan hoitopaikkaan. Potilaita on enenevästi sijoitettu esim. Akuuttiin kotihoitoon sairaalan sijasta tai kotiin kotihoitoon turvin. Erikoissairaanhoidon sakkopäiviltä on välttytty. Kesä- heinäkuussa osastolla hoidettiin noin kuutta avohoitopotilasta Akuuttikotihoidon ylikuormittumisen vuoksi.

Vainajien tilaremontti valmistui huhtikuussa. Vainajien kylmiökapasiteetti kasvoi remontin myötä yhdeksästä paikasta viiteentoista.

Akuutti kotihoito on toiminut suunnitellusti ja on pystynyt vastaamaan erikoissairaanhoidosta sekä terveyskeskuksen omista toimipisteistä tulevien asiakkaiden hoidosta sekä palliatiivisten asiakkaiden tarpeista omalta osaltaan. Huhtikuussa yksikössä aloitti viides sairaanhoitaja. Kesä- ja heinäkuussa akuuttikotihoito toimi kapasiteettinsa ylärajoilla, mikä heijastui akuuttivuodeosaston toimintaan. Syyskuun alussa käynnistyy Keski-Uudenmaan alueellinen kotisairaaloiminnan pilotti, johon akuutti kotihoito osallistuu.

Kiljavan sairaala toimii osana sairaalajatkohoidon ja kuntoutuksen alueellista palveluketjua. Tuusulan Kiljavan potilaspaikkakäyttö oli alkuvuodesta keskimäärin 2,7 paikkaa alle tavoitteen 14,4. Paikkakäyttö on ollut vajaata, koska veteraanikuntoutusjaksojen ja omaishoitajakuntoutusryhmien aloitus siirtyi syksyyn, intervallipaikkakäyttö on aikaisempaa vähäisempää ja Kiljavan pitkäaikaishoitopaikkakäyttö pienempää. Kiljava laskutti heinäkuussa palvelusopimuksen mukaisista käyttämättömistä potilaspaikoista yhteensä 51.313,50 euroa. Tasauskannan perusteella kunnan on mahdollista saada palautusta, mikäli potilaspaiikkojen käyttö vuoden lopussa ylittää sopimustason. Touko-elokuussa Kiljava-maksusitoumuksia myönnettiin 48.

Riskiario

Tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.16	31.8.17
Akuutti jatkohoito- ja kuntoutusosasto							
Hoitopäivät			10 057	10 187	10 400	6 858	6 581
Potilaat			617	1 131	950	773	782
Hoitojakson pituus (ka)			¹⁾ 16				
			²⁾ 9,45	8,1	9,0	7,95	7,52
Käyttöaste %			95 %	83,8 %	90 %	85,2 %	80,8 %
Akuutti kotihoito (KOTIAKU) 6.7.2015 alkaen							
Käynnit			865	3 400	4 200		2 848
Potilaat				234			325
Kiljavan sairaala							

Osastokuntoutushoitopäivät	1 325	2 851	2 791	3 251	2 900	2 199	1 801
Omaishoitajakuntoutuksen hoitopäivät	-	-	77	68	56	68	8
Veteraanikuntoutushoitopäivät	378	218	194	136	100	136	104
Intervallihoitopäivät	823	522	116	21	50	8	4
Pitkäaikaishoitopäivät	759	1 808	2 139	1 676	2 150	1 137	927
Kaikki hoitopäivät yhteensä	3 285	5 399	5 317	5 152	5 256	3 548	2 844
Paikkakäyttö (ka/kk)	13,1	14,8	14,6	14,1	14,4	13,2	11,7
Euroa hoitopaikka	82 525	108 889	95 238		118 000	60 762	64 412

1) ja 2): osaston toiminnan luonne muuttui 2015. Luvut osoittavat keskimääräistä hoitojakson pituutta ennen ja jälkeen muutoksen.

Perustelut poikkeamille

Akuutti jatkohoito- ja kuntoutusosaston remontin vuoksi potilaspaikat olivat vajaakäytössä, mikä hetkellisesti heijastui hoitopäivä- ja potilasmäärään. Tarkasteltavana ajankohtana potilasmäärä on suurempi kuin vastaavana ajankohtana vuosi sitten. Tilaremontin ansiosta käytössä on nyt useampia yhden hengen- ja eristyshuoneita, mikä mahdollistaa monipuolisemman potilassijoittelun ja auttaa toiminnan tehostamisessa ja potilasturvallisuuden ylläpitämisessä.

Kiljavan sairaalan paikkakäyttö on jäänyt vajaaksi. Merkittävämpänä tekijänä on pitkäaikaishoitopäivien ja intervallihoitopäivien väheneminen tehostuneen asumispalvelutarjonnan ja kotiin vietävien palveluiden vuoksi. Omaiskuntoutujien jaksot käynnistivät syyskuussa.

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tiliniemi	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833210	Sairaalahoito								
30	TOIMINTATUOTOT	367 282,64	592 500	592 500	225 217	61,99%	303 679	450 890	67,35%
40	TOIMINTAKULUT	-2 846 460,53	-5 131 564	-5 131 564	-2 285 103	55,47%	-2 862 759	-4 557 690	62,81%
5	TOIMINTAKATE	-2 479 177,89	-4 539 064	-4 539 064	-2 059 886	54,62%	-2 559 080	-4 106 800	62,31%

Toimintatuotot elokuun lopussa olivat 367 282 €, mikä on 62,0 % talousarvion tavoitteesta. Toimintakulut olivat 2 846 487 €, mikä on 55,5 % talousarviosta. Toiminta on talousarvion mukainen.

Perustelut poikkeamille

Vanhus- ja vammaispalvelut

Osavuositarkastus 31.8.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.9.2017 §

Olennaiset tapahtumat tuloksikössä

Toiminnanohjausjärjestelmän, mobiilitoiminnot ja asiakkaiden sähkölukot, yöpartitoiminnan muutos, koneellisen lääkkeiden annosjakelun, aterija- ja kauppakassipalvelujen muutosten tuomia mahdollisuuksia ei ole kotihoidossa vielä saatu täysimääräisesti hyödynnettyä. Kotihoidon työn organisoimisen kehittämiseksi, optimaalisen työvoimatarpeen määrittämiseksi, työn ruuhkahuippujen tasaamiseksi, työhyvinvoinnin lisääntymiseksi ja palvelun asiakaslaadun lisäämiseksi kotihoidossa käynnistettiin kesällä kehittämisprosessi, jolla myös asiakaskohtaista välitöntä työaikaa saadaan lisättyä. Aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksessa todettiin Mäntymäen tilojen sopimattomuus kotihoidolle. Eteläisen kotihoidon toimiloina toimivat jatkossa Martta Augusta-kodin alakerran tilat sekä Riihikallion Lähi palvelukeskukselta vuokratut toimitilat.

Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden lukumäärä on vähentynyt alkuvuoden aikana ja on nyt edellisvuotta alhaisemmalla tasolla. Kotihoidon käyntimäärien selvä kasvu ja kahden hoitajan tekemien käyntien määrä kertoo kuitenkin, että kotihoidon asiakkaat ovat entistä hoidollisempia. Maaliskuun alusta voimaan astuneiden kotihoidon kriteerien mukaisesti kotihoidon asiakkuus pyritään aloittamaan määräaikaisella arviointijaksolla, jonka kuluessa arvioidaan tarvittavan palvelun määrä ja toimenpiteet, joilla sitä voidaan pienentää/poistaa. Tämän arvioidaan olevan suurin vaikuttava tekijä asiakasmäärien laskuun.

Vanhusten yhteisöllisen ryhmäasumiseen sopivien asuntojen etsintää tuetaan tarvittaessa.

Tavoitteena on, että perhehoidon ja omaishoidon osuutta palvelujen järjestämispana lisätään. Muiden palvelumuotojen (esim. asumispalvelu) palveluun pääsyn kriteereihin tuli vuoden alusta lisäys, että aina ensin kartoitetaan perhehoidon sopivuus asiakkaalle. Keväällä toteutettiin uusien ikäihmisten perhehoitajien valmennuskurssi. Ikäihmisten palvelutarpeen kasvaessa osa pitkäaikaisesta ja lyhytaikaisesta tehostettuun palveluasumiseen, päivätoimintaan ja kotihoitoon kohdistuvasta lisäystarpeesta suunnataan toteutettavaksi ikäihmisten perhehoidolla. Perhehoidon piirissä oli elokuussa 11 asiakasta, joista 2 pitkäaikaisessa ympäri vuorokautisessa hoidossa. Keski-Uudenmaan kuntien kanssa yhdessä valmisteltiin ikäihmisten perhehoidon toimintaohje, joka hyväksyttiin sosiaali- ja terveyslautakunnassa elokuussa.

Omaishoidon tuen toimintaohjetta päivitettiin keväällä, jonka seurauksena mm. omaishoitajien mahdollisuutta vapaan pitämiseen parannettiin lisäämällä vapaan järjestämistapoja. Myöntämisen kriteereitä ei kiristetty. Kunta on mukana toteuttamassa yhdessä järjestöjen ja seurakunnan kanssa omaishoitajille tarkoitettua vertaistuki- ja virkistystoimintaa.

Omaishoidon tuen saajien lukumäärä on vähentynyt jonkin verran vuoden aikana. Uusia omaishoidettavia tulee jatkuvasti palvelun piiriin, mutta palvelun piiristä poistuvien määrä on selvästi suurempi.

Vanhuspalveluissa kehitetään palveluohjausta, palvelutarpeen arviointia, omaishoitoa ja perhehoitoa. Näiden osalta Tuusula on mukana kehittämistyössä sekä

Keski-Uudenmaan alue-Soten että Uudenmaan alueella, jossa hallituksen I&O-kärkihankkeen puitteissa kehitetään iäkkäiden palveluja nykyistä yhdenvertaisemmiksi ja paremmin koordinoituiksi.

Keski-Uudenmaan alue-Soten kärkihankkeissa yhtenäistetään kuntayhteistyönä mm. vanhuspalveluiden myöntämiskriteereitä, kehitetään kotikuntoutusmallia ja suunnitellaan virtuaalikotihoito -projektin käynnistämistä vuoden 2018 aikana.

Vanhussosiaalityön tiimin ja kotihoidon asiakasvastaavien yhteistyötä parannettiin yhteisen toimintamallin ja -linjan tarkistamiseksi asiakkaiden oikea-aikaisen palvelutarpeen havaitsemiseksi ja yksilöllisesti oikean palvelun löytämiseksi.

Riihikallioon rakentuneen vanhusten uuden tehostetun palveluasumisen toimintayksikön Riihikodon vihkiäisiä vietettiin kesäkuussa. Riihikodon toimintamalli muotoutuu edelleen ja kumppanien apua hyödynnetään vanhusten päivittäisen toiminnan sisällön kehittämisessä. Riihikodossa lyhytaikaishoito keskitettiin omaan yksikköön. Lyhytaikaishoitajaksojen sisällön kehittäminen aloitettiin. Tavoitteena on luoda jaksosta entistä paremmin kotona asumista ja omaishoitoa tukeva palvelu.

Tehostetun asumispalvelujen ostojen lisäys on alkuvuoden osalta taittunut ja uusia sijoituksia on pystytty tekemään Riihikodosta vapautuneille asumispaikoille. Tämä on hillinnyt ostopalvelujen kasvua. Vaikka ostopalvelut ovat vähentyneet alkuvuodesta, on olemassa kuitenkin riski, että suunta kääntyy syksyllä edellisvuosien tapaan ja ostopalvelut ylittävät talousarvion. Talousarvion määrärahat ostopalvelulisäyksiin täytyivät jo ennen vuoden 2017 alkua.

Kesällä kotiutus- ja arviointiyksikkö oli remontissa, jonka aikana asiakaspaikat vähenivät neljällä. Työtä siirrettiin asiakkaan kotiin. Kotiutumista tukevalla työllä ja ennalta ehkäisevällä toimintamallilla ehkäistiin asiakkaan toimintakyvyn hiipumista ja asiakkaan siirtymistä raskaampiin palveluihin. Kotiutumista edistettiin kotiutumisen edellytyksien varhaisemmalla selvittämisellä ja vanhussosiaalityön työpanosta kotiutumisprosessiin lisättiin.

Etelä-Tuusulan ikäihmisten päivätoiminta siirtyi remontin alta väliaikaisesti Kellokoskelle Kustaa Aadolf-taloon. Alkuvuoden aikana suunniteltiin kehittämistoimenpiteitä, joilla päivätoiminta yhdessä kotiutus- ja arviointiyksikön kanssa tukisi asiakkaiden kotona asumista aikaisempaan paremmin.

Riskiarvio

Vanhuspalvelujen tilanne näyttää alkuvuoden perusteella talousarvion ja vuoden 2016 tilinpäätöksen mukaiselta. Vuoden 2016 lopulla alkanut tehostetun asumispalvelujen ostojen selvä lisääntyminen on alkuvuoden osalta taittunut ja uusia sijoituksia on pystytty tekemään Riihikodosta vapautuneille asumispaikoille.

Vanhuspalvelujen osalta on olemassa riski, että suunta kääntyy, kuten usein on tapahtunut vuoden loppupuolella. Tällöin ostopalvelut ylittäisivät talousarvion. Talousarvion määrärahat ostopalvelulisäyksiin täytyivät jo ennen vuoden 2017 alkua. Henkilöstön suuret sairauspoissaolomäärät alkuvuoden aikana ovat johtaneet ennakoitua suurempaan sijaistarpeeseen ja henkilöstömenojen kasvuun. Mikäli tilanne pysyy samana tai sijaistarve kasvaa joudutaan talousarviolityksiin.

Tässä vaiheessa vuotta kuitenkin ennakoidaan, että tehtyjen kehittämisasioiden johdosta vanhushpalvelut pysyy osaltaan talousarviossa, mikäli em. riskit eivät toteudu.

Tunnusluvut

Vanhushpalvelut	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Väestötietoja							
Yli 75-vuotiaasta väestöstä	1 879	2 002	2 105	2 275	2 382	2 212	2 304
Yli 85-vuotiaasta väestöstä	436	476	499	526	560	517	540
75-vuotta täyttäneiden asiak- kaiden lukumäärä							
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa 31.12.	64	29	22	6	6	21	3
Tehostetussa palveluasumisessa 31.12.	79	134	136	172	172	161	157
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11.	250	218	201	193	241	213	200
Omaishoidon tuen piirissä vuo- den aikana yhteensä	65	76	82	97	92	80	91
Tehostettu palveluasuminen – oma toiminta *							
Lyhytaikaishoitopäivät	4 420	4 045	5 073	5 125	5 000	3 548	2 552
Pitkäaikaishoitopäivät	31 295	36 374	37 050	36 647	34 700	25 275	23 915
- josta 75- vuotta täyttäneiden	25 988	29 371	33 102	32 305	31 000	22 007	20 552

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Tehostettu palveluasuminen – ostopalvelut							
Lyhytaikaishoitopäivät	0	0	17		200	0	0
Pitkäaikaishoitopäivät	23 570	24 527	28 892	33 486	37 400	20 130	23 481
- josta 75- vuotta täyttäneiden	18 180	19 760	23 503	28 060	30 000	16 869	19 724
Muut vanhushpalvelut							
Tehostetun palveluasumisen jonottajat	22	3	7	4	4	8	7
Palvelunsaajat 31.12.							
- Omaishoidettavat yli 65-v.	84	87	93	101	103	111	87
- Pitkäaikainen perhehoito	-	-	-	2	5	0	2
- Lyhytaikainen perhehoito	-	-	-	1	10	0	3
- lyhytaik. osavuorokautinen				2		0	6

* sisältää myös hoivapalveluiden hoitopäivät

Perustelu poikkeamille

Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärän on ennakoitua alhaisemmalla tasolla.

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tiliniemi	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833306	Vanhuspalvelut								
30	TOIMINTATUOTOT	2 492 010,85	3 936 000	3 936 000	1 443 989	63,31%	2 342 745	4 064 792	57,64%
40	TOIMINTAKULUT	-10 855 734,08	-17 700 293	-17 632 816	-6 777 082	61,57%	-11 261 512	-17 846 682	63,10%
5	TOIMINTAKATE	-8 363 723,23	-13 764 293	-13 696 816	-5 333 093	61,06%	-8 918 767	-13 781 890	64,71%

Tuotot ja kulut ovat viime vuotisella tasolla. Tulojen ja menojen ennakoidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Perustelu poikkeamille

Vanhuspalvelujen tilanne näyttää alkuvuoden perusteella talousarvion ja vuoden 2016 tilinpäätöksen mukaiselta. Tehostetun asumispalvelujen ostojen lisäys on alkuvuoden osalta taittunut ja uusia sijoituksia on pystytty tekemään Riihikodosta vapautuneille asumispaikoille.

Vammaispalvelut

Olennaiset tapahtumat tulosityksikössä

Tavoitteena on omaishoidon ja perhehoidon lisääminen palvelujen järjestämistapa. Alkuvuonna näiden palvelujen käyttäjämäärä pysyi viime vuoden tasolla. Kehitysvammaisten perhehoidon soveltamisohje päivitettiin, jonka ohella myös perhehoitajien palkkioiden ja kulukorvausten perusteita muutettiin ja korvaustasoa korotettiin. Tavoitteena on uusien perhehoitajien löytäminen erityisesti lyhytaikaiseen perhehoitoon, jolla toteutetaan omaishoidon vapaita ja muuta tilapäishoitoa.

Omaishoidon tuen toimintaohjetta päivitettiin keväällä, jonka seurauksena mm. omaishoitajien mahdollisuutta vapaan pitämiseen parannettiin lisäämällä vapaan järjestämistapoja. Myöntämisen kriteereitä ei kiristetty. Palveluseteli on antanut lisää vaihtoehtoja vapaiden käyttämiselle. Palvelusetelien käyttäjien määrä omaishoidon vapaiden järjestämisessä onkin kasvanut.

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin käyttöönottoa lykättiin, koska koko Uudenmaan soten puitteissa käynnistyy yhteinen työskentely henkilökohtaisen avun kriteerien ja toimintamallien yhdenmukaistamiseksi.

Vammaispalvelut on osallistunut Keski-Uudenmaan kuntien yhteinen henkilökohtaisen avun avustajakeskuksen valmisteluun. Päätökset asiasta on tehty ja Hyvin-käälle sijoittuvan toimintayksikön toiminta alkaa vuoden 2018 alussa.

Toimintakeskus Kettusen asiakasmäärä on kasvanut muutamalla asiakkaalla. Vakituisen asiakkaiden lisäksi Kettusessa on kevään aikana ollut kehitysvammaisia opiskelijoita harjoittelujaksoilla. Henkilöstöresurssit eivät vielä mahdollista hyvin vaikeavammaisten asiakkaiden palvelua.

Vammaispalvelut on osallistunut yhdessä asiakkaiden ja omaisten kanssa kehitysvammaisten ympärivuorokautisen palveluasumisyksikön ns. Neitoperhon tilojen suunnitteluun. Asumispalveluyksikön rakentaminen alkanee loppuvuonna. Alustavat asukasvalinnat on tehty ja muuttovalmennus on alkanut. Yksikön toiminta käynnistyy vuoden 2019 alusta.

Kehitysvammaisten henkilöiden tuetun asumisen asiakasmäärä on kasvanut. Myös ohjattuun asumiseen (asuminen ilman yövalvontaa) on sijoittunut aiempaa enemmän asiakkaita, koska seudulle on tullut/tulossa uusia palveluntuottajia tätä palvelua toteuttamaan.

Uudenmaan soten valmistelussa Tuusula on mukana mm. vammaispalvelujen kuljetuspalvelujärjestelmän, henkilökohtaisen avun palvelumuodon ja palvelutarpeen arvioinnin kehittämisessä.

Vammaispalveluissa on tehty toiminta- ja kustannusselvitys yhteistyössä FCG kanssa. Tavoitteena oli löytää kustannuksia hillitseviä toimintatapoja. Selvitys valmistui elokuussa toimenpide-esityksineen.

Riskiarvio

Vammaispalveluiden alkuperäinen talousarvio alittaa vuoden 2016 tilinpäätöksen. Talousarviossa ei ole ollut määrärahavarausta kaikille palvelun piirissä oleville asiakkaille. Osa-vuosikatsauksen yhteydessä 30.4.2017 saatiin lisämääräraha 600 000 euroa vammaispalveluihin. Asiakasmäärissä ja palveluiden käytössä ei ole varsinaista kasvua vaan jo viime ja edellisvuonna syntynyt palvelutarve jatkuu. Koska vammaispalvelut koostuvat pääosin ostopalveluista, kokonaiskustannuksissa näkyy myös palvelujen indeksikorotusten vaikutus. Vammaispalveluissa nähdään 8 kuukauden perusteella olevan riski muutetun talousarvion ylitykseen n. 150 000 eurolla. Tässä vaiheessa vuotta kuitenkin ennakoidaan, että talousarvion ylitysuhka kuroutuu umpeen loppuvuoden aikana tai pystytään kattamaan toimialan muilta tulosityksiköiltä.

Tunnusluvut

Vammaispalvelut	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	31.8.2016	31.8.2017
Palvelunsaajat 31.12.							
– Kuljetuspalvelu	385	431	461	505	500	496	517
– Henkilökohtainen apu	54	80	96	114	115	109	127
– Palveluasuminen,	54	54	50	51	50	50	47
joista asumisyksiköissä	25	28	26	27	26	26	27
Kehitysvammaispalvelut							
Palvelunsaajat 31.12.							
– Työ- ja päivätoiminta	97	97	97	101	102	102	104
joista toimintakeskus Kettusessa	52	53	52	55	58	55	57
– Autettu asuminen	63	67	69	68	70	69	63
– Ohjattu asuminen	4	6	7	8	8	9	10
– Tuettu asuminen	7	10	14	17	18	15	17
– Pitkäaikainen perhehoito	6	6	6	7	7	7	7
– Lyhytaikainen perhehoito	26	***	33	32	35	32	31
– Pitkäaikainen laitoshoido	4	6	7	7	6	7	6
Muut vammaispalvelut							
Omaishoidettavat 31.12.	74	84	95	98	90	96	92
- alle 18-vuotiaat	43	49	56	57	50	58	55
- 18–64-vuotiaat	31	35	39	41	40	38	37
Palveluseteli, omaishoidon vapaat	-	-	-	17	20	0	21

Perustelu poikkeamille

Suoritteet ovat suunnitelman mukaisella tasolla tai sen alla lukuun ottamatta henkilökohtaista apua, kuljetuspalveluja ja alle 18-vuotiaiden omaishoidon tukea, joissa asiakasmäärä on suunnitelmaa suurempi. Henkilökohtaisessa avussa on edelleen kasvanut asumisyksiköissä asuvien henkilöiden avustajapäätökset kodin ulkopuolisen toiminnan toteuttamista varten. Kuljetuspalveluissa on lisääntymässä iäkkäiden asiakkaiden osuus.

Tuotot, kulut, toimintakate

Tili	Tiliniemi	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833005	Aikuisten sosiaalipalvelut (Aikuissosiaalityön ja sosiaalisen kuntoutuksen)								
1833305	Vammaispalvelut								
30	TOIMINTATUOTOT	121 978,08	228 100	228 100	106 122	53,48%	146 714	243 330	60,29%
40	TOIMINTAKULUT	-8 222 437,80	-13 195 193	-13 795 193	-5 572 755	59,60%	-8 240 934	-13 977 903	58,96%
5	TOIMINTAKATE	-8 100 459,72	-12 967 093	-13 567 093	-5 466 633	59,71%	-8 094 220	-13 734 573	58,93%

Tuotot ovat viime vuotisella tasolla, mutta kulut tulevat ylittämään alkuperäisen talousarvion arvion mukaan noin 600 000 eurolla. Osavuositarkastuksen yhteydessä 30.4.2017 saatiin tähän lisämääräraha. Menot ennakoidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti.

Perustelu poikkeamille

Talousarvio tullaan ylittämään, koska vuoden 2016 palvelujen käyttö ja asiakasmäärä oli suurempi kuin mitä vuoden 2017 talousarvioon varattiin. Vuoden 2017 määrissä ei ole tapahtunut kasvua vaan kasvu juontaa vuodelta 2016 ja sitä edeltävältä vuodelta. Asiakkaiden saamia palveluja ei ole mahdollista supistaa niin paljon, että kulut pienenisivät budjetin tasolle.

Kehittämis- ja hallintopalvelut

Osavuosisikatsaus 31.8.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.9.2017 §

Kehittämisen- ja hallintopalvelut

Olennaiset tapahtumat tulosityksikössä

Sosiaali- ja terveystoimialalla on valmistauduttu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukanaan tuomiin muutoksiin keräämällä tietoja sekä Keski-Uudenmaan kuntien että Uudenmaanliiton kanssa palveluista, taloudesta, tiloista, tietojärjestelmistä ja muista toimialan nykytilaa kuvaavista mittareista.

Asiakirjahallinnossa on perehdytty uuden sähköinen asiakirjahallintajärjestelmän, CaseM:n käyttöön. Ensimmäinen kokous uudella järjestelmällä pidettiin kesäkuussa, mutta kokouskäytäntö on entisenlainen koska kunnalla ei vielä käytössä järjestelmään kuuluvaa sähköistä arkistoa. Uutena taloushallinnon raportointijärjestelmänä kunnassa otettiin käyttöön Kuntari. Kansalliseen sosiaalihuollon arkistoon (KanSa) siirtymiseen liittyvät rakenteisen kirjaamisen koulutukset on aloitettu. KanSa on osa Kanta-palvelua. Suun terveydenhuollon Kanta-ominaisuuksia ei ole voitu ottaa käyttöön ohjelmantoimittajasta johtuvista syistä.

Tuusula on liittynyt Apottiin. Toimialalla tavoitteena on ottaa uusi perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon asiakas- ja potilastietotietojärjestelmä Apotti käyttöön suunnittelukaudella.

Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysasemalla peruskorjattiin akuutti kuntoutus- ja jatkohoito-osasto ja vainajien tilat.

Tuotot kulut ja toimintakate

Tili	Tilini	Toteuma 1-8/2017	TA 2017	MTA 2017	TP 2016	Tot % 2017	Toteuma 1-8/2016	TP 2016	Toteuma-% 1-8/2016/TP 2016
1833400	Kehittämisen- ja hallintopalvelut								
30	TOIMINTATUOTOT	14 743,98	2 000	4 100	-10 644	359,61%	756	8 312	9,09%
40	TOIMINTAKULUT	-837 858,54	-2 346 938	-2 346 938	-1 509 080	35,70%	-702 181	-1 097 395	63,99%
5	TOIMINTAKATE	-823 114,56	-2 344 938	-2 342 838	-1 519 724	35,13%	-701 425	-1 089 083	64,41%

INVESTOINNIT 2017, TULOSALUEIDEN YHTEISINVESTOINNIT

Tietotekniikka

Apotti	400 000
Varmennepalvelun laajentaminen	50 000
KanTa eArkisto	200 000
Suun terveydenhuolto, KanTa eArkisto	150 000
Sähköinen asiointi	20 000
Pienkehityshankkeet	200 000
KanSa sähköinen arkisto	100 000
Emmi tilausjärjestelmä	25 000

Perustelut poikkeamille

Kunnan varastot eivät ole ottaneet Emmi tilausjärjestelmää käyttöön, joten myöskään Lääkekeskus ei ole tätä hankkinut ja siltä osin määräraha jää käyttämättä.

Tuotot, kulut, toimintakate